

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Права на жертвите – по държави
Права на жертвите – по държави

Словакия

Счита се, че сте **жертва на престъпление**, ако сте претърпели вреди в резултат на престъпление, например ако са Ви нанесени физически наранявания или ако на Вашето (материално или нематериално) имущество са причинени вреди в резултат на събитие, което представлява престъпление съгласно националното законодателство. В закона за Вас, като жертва на престъпление, са предвидени определени лични права преди, по време на съдебното производство и след него.

Жертвите на престъпления се ползват от привилегии в хода на цялото наказателно производство, които можете да упражнявате по всяко време на производството.

Наказателното производство в Словакия започва с провеждане от полицията наказателно разследване, в което се събират доказателства за престъпното деяние и за обвинения за негов извършител. Ако доказателствата са достатъчни, производството преминава към съдебен процес. Съдебният процес приключва с осъдителна или оправдателна присъда на съда, като тя може да включва и решение по иска ви за обезщетение за претърпените от Вас вреди. Можете да обжалвате решението на съда пред висшестоящ съд.

Щракнете върху връзките по-долу, за да намерите необходимата информация

1 - Моите права като жертва на престъпление

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

3 - Правата ми след съдебния процес

4 - Обезщетение

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Последна актуализация: 27/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

Ако сте станали жертва на престъпление, имате право да получите информация, която следва да бъде предоставена от лицето, с което първо сте влезли в контакт. Обикновено това е първият полицейски служител, прокурор, лекар или организация, предоставяща помощ на жертвите на престъпления.

По време на първия контакт полицейският служител/прокурорът е длъжен да Ви предостави по-специално информация за:

процедурите, свързани с подаването на наказателна жалба, както и правата и задълженията на жертвата/гражданския ищец в наказателното производство (като правото да бъдат придружавани от доверено лице, назначаването на упълномощен представител и възможностите за връчване на документи и достъп до досието);

организациите, предоставящи помощ на жертвите на престъпления (данни за контакт, информация за формата на помощ, която те предоставят);

възможностите за предоставяне на необходимата медицинска помощ;

достъп до правна помощ;

условията за осигуряване на защита, ако съществува заплаха от опасност за живота или здравето, или заплаха от опасност от значителни имуществени вреди (напр. възможността за прогонване на нарушителя от домакинството, право да се иска обезпечаване на граждански иск за вреди до вероятния размер на вредите срещу имуществото на обвиняемия);

правото на услуги за писмен и устен превод;

мерките за защита на Вашите интереси, които можете да поискате, ако пребивавате в друга държава — членка на ЕС;

процедурите за търсене на обезщетение, ако правата Ви бъдат нарушени от полицията и/или прокуратурата;

данните за контакт за осъществяване на комуникация относно случая, в който сте жертва;

процедурите, свързани с искането за обезщетение за вреди;

процедурите за медиация в наказателното производство;

възможността и условията за сключване на споразумение за доброволно уреждане на спора;

възможността и условията за възстановяване на разходите по наказателното производство.

При поискване полицията или прокуратурата ще Ви помогнат да се свържете с организация, предоставяща помощ на жертвите на престъпления, която допълнително ще отговори на Вашите нужди.

Ако първо потърсите медицинска помощ, персоналът на здравното заведение е длъжен да Ви предостави данните за контакт с организациите, предоставящи помощ на жертвите.

Организациите, предоставящи помощ на жертви на престъпления, ще Ви предоставят информация за:

формата и обхвата на експертната помощ и степента, до която тя се предоставя безплатно;

данните за контакт с други организации, които могат да Ви помогнат, в случай че горепосочените организации не са в състояние да осигурят необходимата Ви експертна помощ;

правата на жертвата, включително правото на обезщетение;

правата, които имате, ако сте в позицията на граждански ищец или свидетел в наказателно производство;

финансови и практически въпроси.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Ако сте станали жертва на престъпление в друга държава — членка на ЕС, и в случай на тежко престъпление не сте имали възможност или не сте искали да подадете наказателна жалба в държавата членка, в която е извършено престъплението, можете да подадете сигнал до полицията /прокуратурата в Словакия. Не е от значение причината, поради която не сте имали възможност или не сте искали да подадете наказателна жалба в друга държава — поради време, разстояние, невладеене на местния език, страх за семейството Ви или други причини. Ако прокуратурата /полицията установи, че не е компетентна да разгледа случая, тя незабавно препраща жалбата до компетентния орган на държавата — членка на ЕС, на чиято територия е извършено престъплението.

Компетентните органи ще вземат необходимите мерки, за да сведат до минимум трудностите, с които се сблъскват като жертва на престъпление, особено по отношение на организацията на производството. Това означава например, че можете да бъдете изслушан като свидетел чрез видеоконферентна или телефонна връзка.

Ако сте станали жертва на тежко престъпление, можете да поискате обезщетение както в държавата членка, в която е извършено престъплението, така и в Словакия; в последния случай това става чрез подаване на заявление до Министерството на правосъдието на Словакия република.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

По-специално полицията ще Ви информира за резултата по Вашата наказателна жалба. По правило полицията се произнася по един от следните начини в рамките на 30 дни:

ще отхвърли жалбата и ще прекрати наказателното производство

.По този начин полицията ще реши дали извършеното деяние не може да се квалифицира като престъпление или административно нарушение.

ще препрати жалбата до компетентния орган

.Ако деянието не представлява престъпление и полицията подозира, че то може да представлява административно нарушение или друго административно правонарушение, полицията препраща жалбата до компетентния орган. След това съответният орган ще преразгледа жалбата и ако има достатъчно основания, ще започне административно производство.

ще остави наказателната жалба без разглеждане

.Това се отнася главно за случаите, в които извършителят е починал, не носи наказателна отговорност, поради това че е непълнолетен (т.е. не е навършил 14 години към момента на извършване на деянието), или жертвата не е дала съгласието си за наказателното производство.

ще започне наказателно преследване

.Ако няма основания за отхвърляне или препращане на жалбата или за оставянето ѝ без разглеждане, полицията ще започне наказателно преследване.

Полицията е длъжна да Ви уведоми за решението си. Това решение е обозначено като заповед (uznesenie) и ще бъде връчено на адреса, който сте посочили в наказателната си жалба. Ако въз основа на Вашата жалба бъде започнато наказателно преследване, Вие като лице, подало сигнала за престъплението, ще бъдете информиран за отделните му етапи (т.е. повдигане на наказателно обвинение срещу конкретно лице, разширяване на обвинението, предаване на делото на друг орган, прекратяване, условно прекратяване или спиране на наказателното преследване).

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Имате право да поискате устен преводач; устният преводач се осигурява от полицията. Не е необходимо да заплащате таксата за устния преводач; тя се покрива от държавата. Също така имате право да поискате писмен или устен превод на основните решения на език, който разбирате.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

При общуването си с Вас полицията/прокуратурата взема предвид специфичните за Вас обстоятелства (например Вашата възраст, пол, увреждане или умствена зрялост). Целта е да се гарантира, че като жертва получавате достатъчно информация в разбираема за Вас форма, за да можете да се възползвате напълно от правата си, и да се гарантира, че към Вас се отнасят с уважение.

Особено уязвимите лица, включително деца и лица с увреждания, трябва да бъдат разпитвани внимателно, като се гарантира, че разпитът няма да се повтори по-късно в хода на производството. Поради тази причина техните показания се записват с видеокамера. Преди да снемем показанията на свидетеля, полицията се консултира с психолог или експерт, присъстващ на разпита, относно начина на провеждане на разпита, за да се гарантира, че той ще бъде проведен правилно.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Подкрепата за жертвите се осигурява от организации, регистрирани в регистъра на организациите, предоставящи помощ на жертви на престъпления, който е достъпен на уебсайта на Министерството на правосъдието на Словакия република, или, когато е целесъобразно, от центрове за интервенция за жертви на домашно насилие. Те ще Ви предоставят както психологическа помощ, така и правни съвети. За вас ще се погрижи професионално обучен персонал, който ще Ви окаже помощ по правни въпроси или ще Ви предостави психологическа подкрепа. Ако е необходимо, те ще Ви помогнат да намерите жилище за спешно настаняване, да се свържете със семейството си или да получите финансови средства.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

По време на първия контакт полицията ще Ви даде информация за организациите, предоставящи помощ на жертвите на престъпления, ще Ви съобщи как да се свържете с тях и ще Ви обясни каква форма на помощ предоставят. Ако поискате, полицията ще Ви съдейства да се свържете с тях.

По какъв начин е защитена неприкосновеността на личния ми живот?

Правоприлагащите органи се уверяват, че не оповестяват защитени лични данни или факти от частен характер, по-специално относно Вашия семеен живот, домашен адрес и кореспонденция, която не е пряко свързана с престъплението. Те обръщат особено внимание на интересите на децата, непълнолетните и гражданските лица, чиито лични данни не се оповестяват.

Ако подадете жалба за престъпление, можете да помолите полицейския служител да не посочва личните Ви данни в жалбата.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Независимо от това дали сте подали наказателна жалба или не, имате право да получите подкрепа.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

Компетентните органи разполагат с различни мерки за защита на жертвата. Тези мерки се различават и по отношение на етапа на производството. Участието Ви в такива мерки следва да бъде доброволно и Вие следва да сте достатъчно информиран за рисковете и ползите, за да можете да вземете информирано решение.

Ако живеете с извършителя на престъплението в общо домакинство, полицията може да го отстрани от домакинството за срок от две седмици веднага след като се обадите в полицията и/или подадете жалба за престъпление. В такъв случай на нарушителя се забранява да влиза в общия Ви апартамент или къща. След това полицията ще Ви информира за възможността да поискате съдебно разпореждане (*neodkladné opatrenie*), с което да забраните достъпа до общото домакинство и за по-дълъг период от време. Молба за съдебно разпореждане може да бъде подадена и срещу извършител на престъпление, който не живее в едно домакинство с Вас. Съдът може да забрани на извършителя да се доближава до дома Ви, работното Ви място или местата, където обичайно пребивавате, или да се свързва с Вас по какъвто и да е начин.

Също така имате право да решите дали искате да бъдете информирани в случай, че извършителят бъде освободен или избяга от мястото за задържане. Информацията за тези факти служи по-специално за Ваша защита, ако извършителят се опита да се свърже с Вас (напр. извършителят е близък човек или член на семейството). Можете да промените това решение по всяко време и то ще бъде взето предвид от полицията, прокуратурата и съда. Ако обаче сте изложен на риск или животът или здравето Ви са застрашени, полицията/прокуратурата/съдът ще Ви информират за освобождаването или бягството, дори ако не сте искали такава информация.

Кой може да ми предложи защита?

Полицията ще Ви предостави защита, а по време на съдебните заседания тя ще бъде осигурена от съда.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

Полицията, прокуратурата, съдът, както и организация, предоставяща помощ на жертвите на престъпления, ще оценят Вашия случай индивидуално, за да определят дали сте особено уязвима жертва. Те ще проверят дали извършителят продължава да представлява заплаха за Вас и дали сте изложен на риск от повторна виктимизация. Компетентните органи ще предприемат необходимите мерки, ако установят, че извършителят възнамерява да Ви сплши, да Ви заплаши, да Ви отмъсти или по какъвто и да е начин да засегне Вашата психическа или физическа неприкосновеност.

Някой ще извърши ли оценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Като жертва имате право на защита от вторична виктимизация. Това означава всяка вреда, която бихте претърпели не като пряка последица от самото престъпление, а в резултат на поведението на лицата или институциите, с които сте били в контакт след престъплението. Това може да включва например безчувствено поведение от страна на публичните органи, бездействие от тяхна страна за осигуряване на Вашата защита или безчувствено оповестяване на Вашия случай. В наказателното производство съществуват механизми за избягване на такова поведение. Полицията, прокуратурата, съдът и организациите, предоставящи помощ на жертвите, са длъжни да действат по такъв начин, че действията им да не водят до вторична виктимизация. Поради това Вашият разпит може да бъде записан с видеокамера, за да не се налага да давате показания многократно. В интерес на Вашата защита медицински преглед може да бъде разпореждан само доколкото това е необходимо и само ако е необходимо за целите на наказателното производство.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Ако сте особено уязвима жертва, имате право да поискате безплатна специализирана експертна помощ от структурата, предоставяща помощ на жертвите на престъпления. Тя се предоставя за срок от 90 дни, като този срок може да бъде удължен по Ваше искане в обосновани случаи. Тя включва психологическа помощ, както и правни съвети. За вас ще се погрижи професионално обучен персонал, който ще Ви окаже помощ по правни въпроси или ще Ви предостави психологическа подкрепа. Ако е необходимо, те ще Ви помогнат да намерите жилище за спешно настаняване, да се свържете със семейството си или да получите финансови средства. Освен това те ще Ви помогнат да прецените дали животът или здравето Ви са изложени на риск и ще предприемат мерки за Вашата защита.

Не съм пълнолетен(на) — имам ли специални права?

В допълнение към всички права, които имате като особено уязвима жертва, поради факта че като непълнолетно лице автоматично се считате за такава жертва, полицията, прокуратурата, съдилищата и организациите, предоставящи помощ на жертвите на престъпления, са длъжни да действат във Ваш най-добър интерес.

Ако Ви разпитват като свидетел във връзка със събития, които са Ви причинили безпокойство, по време на разпита ще присъства психолог или експерт, който ще контролира неговото провеждане. Ако е необходимо, на разпита може да присъства и Ваш родител или учител. Разпитът ще бъде проведен по такъв начин, че да не се налага да предоставяте свидетелски показания многократно по-късно в хода на производството; от Вас може да бъде поискано да ги предоставите отново само ако това е абсолютно необходимо.

Общопризнато е, че детето има специални потребности в наказателното производство, и институциите, с които контактувате, ще вземат предвид Вашата възраст и потребности.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Ако член на семейството Ви е починал вследствие на престъпление и Вие сте претърпели вреди поради смъртта му, също се считате за жертва. Имате право на информация, особено за това как да подадете наказателна жалба, за хода на наказателното производство и как да се свържете с организации, които могат да Ви помогнат. При поискване от Ваша страна полицията или прокуратурата ще Ви помогнат да се свържете с организация, предоставяща помощ на жертвите на престъпления, която допълнително ще отговори на Вашите нужди. Освен това имате право на експертна помощ, право на изслушване и право да бъдете третиран с уважение, внимание и разбиране.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Ако дадено лице е починало вследствие на тежко престъпление, преживелият съпруг и преживелите деца също се считат за жертви на тежко престъпление. Ако няма такива лица, преживелият родител и лицето, което е живяло с починалия в едно домакинство в продължение на най-малко една година преди смъртта му и което е поддържало домакинството заедно с починалия, или лице, което е било зависимо от издръжката на починалото лице, ще се считат за жертва на престъпление.

Разполагате с всички права, предоставени на жертвите, но като жертва на тежко престъпление имате право и на обезщетение, което можете да поискате от Министерството на правосъдието на Словашката република.

Мога ли да получа достъп до службите за медиация? При какви условия? Ще бъде ли в безопасност по време на медиацията?

При първия контакт полицията ще Ви предостави информация за процедурите по медиация. Медиацията се извършва от служители по пробаия и медиация въз основа на доброволно съгласие, дадено както от Вас, така и от извършителя на престъплението. Целта е с активното участие на

двете страни да се премахнат отрицателните последици от извършеното престъпление. Можете да оттеглите съгласието си по всяко време. Информацията, получена в хода на медиацията, се счита за поверителна; тя не може да се използва без съгласието на страните за други цели, освен за уреждане на спорове в рамките на медиацията.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

[Закон за жертвите на престъпления](#)

[Наказателно-процесуален кодекс](#)

Последна актуализация: 27/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобщя за извършено престъпление?

Можете да съобщите за престъпление, като подадете наказателна жалба до всеки полицейски орган, прокуратурата или съда. Можете да подадете жалба, ако сте жертва на престъпление, както и ако узнаете, че Ваш познат е жертва на престъпление, претърпял е вреди или е извършил престъпление. Отделните органи (т.е. полицията, прокуратурата, съдилищата) си сътрудничат помежду си и ако е необходимо, предават Вашата жалба на органа, който ще я разгледа допълнително. Наказателната жалба може да бъде подадена в писмен вид, чрез официално устно заявление или по електронен път със заверен електронен подпис. Тя следва да съдържа по-специално описание на извършеното деяние, Вашите данни за контакт и ако сте жертва на престъпление, описание на вредите, които сте претърпели, заедно с уточнение дали предявявате иск за обезщетение. Наказателната жалба не може да бъде анонимна, но ако поискате това, полицията или прокурорът няма да оповестят Вашите лични данни.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Ако сте подали сигнал за престъпление или сте жертва на престъпление, полицията е длъжна да Ви уведоми за решението си. Решението е обозначено като заповед (*uznesenie*) и ще бъде връчено на адреса, който сте посочили в наказателната си жалба. Като лице, подало сигнала за престъплението, Вие ще бъдете *информиран за развитието по случая* (т.е. *повдигане на наказателно обвинение срещу конкретно лице, разширяване на обвинението, предаване на делото на друг орган, прекратяване, условно прекратяване или спиране на наказателното преследване*).

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

За подаването на наказателна жалба не се изисква представителство от адвокат. Правната помощ може да бъде предоставена от организации, предоставящи помощ на жертвите, или, при определени условия, от Центъра за правна помощ. На по-късен етап от наказателното производство може да Ви бъде назначен адвокат за сметка на държавата.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разходи (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Ако сте призован като свидетел в рамките на досъдебното производство или съдебния процес, имате право на възстановяване на вече направени парични разходи, по-специално пътни разходи, разходи за храна и доказано с документи настаняване. Имате право на обезщетение за пропуснати ползи от работа или за други доказуеми загуби на доходи. Искането за обезщетение за разходите на свидетел трябва да бъде предявено в рамките на три дни от заседанието, в противен случай то се погасява по давност. Размерът му трябва да бъде определен не по-късно от петнадесет дни след предявяването на иска.

Ако сте в качеството на граждански ищец, държавата няма да поеме Вашите собствени разходи. Собствените разходи включват по-специално пътни разходи, обезщетение за загубеното време на упълномощения представител на гражданския ищец, пощенски такси и други допълнителни разходи. Въпреки това, в качеството на граждански ищец, вече в рамките на наказателното производство имате право да получите обезщетение за разходите, необходими за ефективното предявяване на Вашия иск, включително разходите, направени за привличането на упълномощен представител. Тези разходи трябва да Ви бъдат възстановени от осъденото лице.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Не е задължително делото Ви да влезе в съда. То може да приключи с по-малко формална алтернативна процедура, която не завършва с решение за вина и наказание. Тези процедури включват например условно прекратяване на наказателното преследване, условно прекратяване на наказателното преследване на сътруднически обвиняем, спогодба или наказателно постановление. Наличието или липсата на право на обжалване зависи от Вашата позиция в процедурата и от това как е приключило наказателното производство. Независимо дали сте в качеството на граждански ищец, или лице, което е съобщило за престъплението, Вие можете да подадете жалба срещу условното прекратяване на наказателното преследване или срещу условното прекратяване на наказателното преследване на сътруднически обвиняем. Съдебната спогодба не може да бъде обжалвана, тъй като се сключва с Вашето съгласие. Ако сте в качеството на граждански ищец, можете да подадете възражение срещу диспозитива на наказателното постановление във връзка с обезщетението за вреди. В този случай диспозитивът на наказателното постановление за обезщетение ще бъде отменен и съдът ще Ви насочи към гражданско производство, където можете да предявите иск за обезщетение.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Ако сте в качеството на граждански ищец, съдът ще Ви уведоми за основното заседание. Ако не се явите в съда, Вашият иск за обезщетение ще бъде разгледан въз основа на Вашите предходни молби, съдържащи се в досието. Ако сте само в качеството на лице, което съобщава за престъплението, можете да присъствате на основното заседание като член на обществеността.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадад от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Ако сте претърпели телесна повреда, ако е била нанесена щета на Вашето имущество (материално или нематериално), ако Вашите права и свободи са били нарушени или застрашени вследствие на престъпление, както и ако член на Вашето семейство е починал вследствие на престъпление, Вие ставате жертва на престъпление. Всяко лице, което твърди, че е жертва, се счита за такава, освен ако не се докаже обратното, независимо от това дали извършителят е бил идентифициран, преследван, или осъден. Правата, защитата и подкрепата на жертвите се уреждат от Закона за жертвите на престъпления.

В рамките на наказателното производство обаче жертвата може да има статут на вещо лице, пострадад или свидетел с всички права, които Наказателно-процесуалният кодекс предоставя във връзка с конкретния статут.

Жертва в наказателното производство е лице, което вследствие на престъплението е претърпяло телесна повреда, икономически, морални или други вреди, или чиито други защитени от закона права или свободи са били нарушени или застрашени.

Ако сте помолен (призован) от правоприлагащ орган или съд да дадете показания като свидетел за факти, свързани с наказателното производство, които сте възприели със собствените си сетива, или ако се явите пред правоприлагащ орган или съд по собствена инициатива или по искане на някоя от страните, Вие ставате свидетел.

Словашкото наказателно право не включва понятието „частен обвинител“; в наказателното производство обвинителният акт се внася от прокурора.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

В качеството си на жертва на престъпление имате право на информация за това как да подадете жалба, за хода на наказателното производство и как да се свържете с организациите, които могат да Ви помогнат. При поискване от Ваша страна полицията или прокуратурата ще Ви помогнат да се свържете с организация, предоставяща помощ на жертвите на престъпления, която допълнително ще отговори на Вашите нужди. Имате право на експертна помощ, право да бъдете изслушан, право да бъдете третиран с уважение, внимание и разбиране, както и право да поискате обезщетение, ако сте станали жертва на тежко престъпление.

В качеството си на граждански ищец в някои случаи имате право да изразите изрично съгласие с наказателното преследване, да поискате обезщетение за вреди, да предложите събиране или допълване на доказателства, да представите доказателства, да направите справка и да се запознаете с досиетата, да присъствате на основното заседание и на публичното заседание по обжалване или споразумение за вина и приемане на наказание, да коментирате събраните доказателства, да направите заключително изявление, както и право на обжалване.

В качеството си на свидетел сте длъжен(а) да се явите, ако сте призован(а) от правоприлагащите органи и съда, и да дадете показания за това, което знаете за престъплението и извършителя или за обстоятелства, свързани с наказателното производство. Ако не се явите без основателна причина, може да бъдете изправен(а) пред съда.

Имате право да откажете да дадете показания като свидетел в три случая:

ако ответникът е Ваш пряк роднина, брат или сестра, осиновител, осиновено дете, съпруг или несемеен партньор;

ако по този начин бихте изложили себе си или близък човек на риск от наказателно преследване;

ако по този начин бихте нарушили тайната на изповедта или поверителността на информацията, която Ви е поверена като лице, задължено да пази конфиденциалност, или като лице, което оказва духовни грижи.

Имате право на правна помощ и на присъствие на адвокат по време на разпита, както и право да се запознаете с протокола и да поискате той да бъде допълнен или поправен. Имате право на възстановяване на необходимите разходи (напр. пътни разходи) и на пропуснати ползи от работата — възнаграждения на свидетели. Искането за възнаграждение на свидетел трябва да бъде предявено в рамките на три дни от заседанието.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

В качеството си на граждански ищец имате право да присъствате на основното заседание и да предложите доказателства, които да бъдат събрани от съда. Можете също така да коментирате доказателства, които вече са били събрани. След като съдът обяви събирането на доказателства за приключено, не могат да се подават други искания.

В края на заседанието (но може да има и няколко заседания) имате право да направите заключително изявление. Съдържанието му не е точно определено, така че от Вас зависи какво ще решите да кажете. Можете да си носите Вашите бележки. Вашият упълномощен представител, ако имате такъв, ще направи заключителното изявление.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Всяко взето решение (съдебно решение, заповед, наказателно постановление) винаги се връчва на Вас в качеството Ви на граждански ищец.

Решението ще бъде връчено директно на Вашия упълномощен представител, ако сте определили такъв.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Можете да решите да се запознаете с преписката на всеки етап от наказателното производство. Искането за справка с преписката следва да бъде отправено до компетентния правоприлагащ орган. Можете да подадете искането си в писмен или устен вид. В такъв случай компетентният орган по принцип е длъжен да уважи искането на гражданския ищец, като посочи мястото, датата и часа на този процесуален акт. При извършването на справки с преписките трябва да се вземат всички необходими мерки, за да се предотврати разкриването на класифицирана информация, търговски и банкови тайни и др.

Последна актуализация: 27/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Имате право да обжалвате частта от решението, отнасяща се до иска за обезщетение за вреди или до разходите по производството. В зависимост от вида на решението е възможно да се подаде жалба (в рамките на 15 дни), оплакване (в рамките 3 работни дни) или възражение (в рамките на 8 дни). В полученото от Вас решение ще бъде посочено точно с какви средства за правна защита разполагате, къде и в какъв срок можете да ги използвате.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

Осъденият извършител на престъпление е длъжен да Ви обезщети за вредите според определеното в решението. Ако осъденото лице не изпълни това задължение, след като решението е станало окончателно, можете да прибегнете до изпълнение чрез съдебен изпълнител. След това съдебният изпълнител предприема необходимите стъпки, за да гарантира, че ще получите обезщетението, например продава имуществото на осъденото лице, удържа определена сума от неговата заплата. Дори след приключване на наказателното производство обаче имате допълнителни права като жертва на престъпление/граждански ищец. Тези права обхващат както Вашата безопасност, така и обезщетението Ви. Ако сте жертва на престъпление, свързано с насилие, можете да подадете молба до Министерството на правосъдието за обезщетение, което ще бъде предоставено от държавата. Обезщетение се предоставя за телесна повреда, а при определени престъпления — и за неимуществени вреди. Основното условие, което трябва да бъде изпълнено, преди да подадете молбата, е да е било образувано наказателно производство, в което да сте предявили иск за обезщетение от извършителя, и да не сте получили обезщетение за вредите по друг начин. Можете да поискате обезщетение още по време на наказателното производство, но не по-късно от една година след датата, на която решението е станало окончателно, така че е важно да не пропуснете този срок.

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Имате право на експертна помощ дори след приключването на наказателното производство. Ако продължавате да се нуждаете по-специално от психологическа подкрепа или помощ, за да упражните правата си като жертва, имате право да получите такава.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Решението, което ще получите, ще съдържа информация за присъдата, наложена на извършителя на престъплението, включително срока на лишаване от свобода и затвора, където ще се изтърпява наказанието, ако извършителят бъде осъден на лишаване от свобода.

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Имате право да решите дали искате да бъдете информиран, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен или се укрие от център за задържане. Информацията за тези факти служи по-специално за Ваша защита, ако извършителят на престъплението се опита да се свърже с Вас (напр. извършителят е близко лице или член на семейството). Можете да промените това решение по всяко време и то ще бъде взето предвид от полицията, прокурора и съда. Ако обаче сте изложен на риск или Вашият живот или здраве са в опасност, ще бъдете информиран от полицията/прокурора/съда за освобождаването или укриването, дори да не сте поискали такава информация.

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например, мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Можете да обжалвате само частта от съдебното решение относно обезщетението за вреди. Единствено подсъдимият и прокурорът могат да обжалват самата присъда или по-точно срока на наказанието.

Последна актуализация: 27/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Може да се претендира за обезщетение за причинени вреди от извършител в рамките на наказателно производство чрез устно изявление, отбелязано в протокола от заседанието, или чрез подаване на нарочна писмена молба. Граждански ищец, който съгласно законодателството има право да претендира за обезщетение от извършителя за загуби, причинени в резултат на извършеното срещу него престъпление, има право също така да поиска от съда като част от присъдата да разпорежи на обвиняемия да заплати обезщетение за причинените вреди; гражданският ищец трябва да подаде тази молба най-късно до края на разследването или ускореното разследване. В молбата трябва да се посочват ясно причините за иска и размерът на исканото обезщетение. Гражданският ищец получава информация за правото на обезщетение и за процедурата за упражняване на това право в хода на изслушването.

Ако е налице основателно опасение, че удовлетворяването на иска на пострадалия за обезщетение за загубите, причинени в резултат на престъплението, ще бъде възпрепятствано или ще възникнат пречки за това, искът може да бъде обезпечен с активите на подсъдимия или други права на собственост до вероятния размер на загубите. Решението за изземване на активи се взема от съда въз основа на молба, подадена от прокурора или гражданския ищец; в досъдебното производство прокурорът може да обезпечи иска дори и без гражданският ищец да е подал молба, ако това е необходимо за защита на интересите на гражданския ищец, особено ако е налице риск от забавяне.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

Ако извършителят не изпълни доброволно задълженията си, разпоредени от съда в рамките на наказателното производство, получавате изпълнителен лист, след като решението на съда стане изпълняемо, въз основа на който можете да пристъпите към изпълнение на съдебното решение спрямо извършителя в рамките на производство по принудително събиране. В тези случаи можете да потърсите правна помощ от адвокат.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Не.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Ако сте пострадал от престъпление, свързано с насилие, можете да поискате обезщетение. Министерството на правосъдието на Словашката република взема решение относно предоставянето на обезщетение и го изплаща въз основа на писмено искане. Искането трябва да бъде подадено, като се използва формуляр, който може да бъде намерен на уебсайта на министерството. Искането може да се подаде още след започване на наказателното преследване, но не по-късно от една година след датата, на която съдебното решение или присъдата, постановена в опростено наказателно производство, станат окончателни.

Ако наказателен съд е насочил иска Ви за обезщетение за вреди, произтичащи от телесна повреда, към гражданско производство или производство пред друг орган, искането трябва да бъде подадено до министерството в срок от една година след датата, на която решението по иска Ви в гражданско производство или в производство пред друг орган е станало окончателно. Когато този срок изтече, правото на обезщетение по Закона за пострадалите от престъпления се погасява.

Горепосочените срокове не текат за времето на производството пред компетентния орган, особено по време на гражданското и изпълнителното производство, в което претендирате за обезщетение за телесна повреда директно от лицето, което Ви е причинило вредата.

Министерството трябва да вземе решение по искането Ви в срок от четири месеца от датата на получаване на пълното искане. Този срок ще бъде удължен с изтеклия период от време между искането за сътрудничество или за документите, необходими за решението, и предоставянето им от компетентните правоприлагащи органи, съдилищата, други национални органи, висши териториални единици, общини и други лица.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Ако подсъдимият бъде оправдан, съдът ще насочи иска Ви към гражданско производство или производство пред друг орган.

Ако сте пострадал от престъпление, свързано с насилие, и подсъдимият бъде оправдан, тъй като не носи наказателна отговорност на основание невменяемост или ненавършване на пълнолетие, и не сте получили обезщетение за телесната вреда по друг начин, имате право на обезщетение съгласно Закона за пострадалите от престъпления.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Не.

Последна актуализация: 27/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Координатите за връзка на субектите, предоставящи помощ на жертвите, могат да бъдат намерени на адрес <https://www.justice.gov.sk/Stranky/Registre/Zoznamy-vedene-MS-SR/Register-pomoc-obetiam-zoznam.aspx>

Гореща телефонна линия за подкрепа на жертвите

Национална гореща телефонна линия за жени, подложени на насилие (денонощна, 7 дни в седмицата)	0800212212
Гореща телефонна линия във връзка с безопасността на децата (денонощна, 7 дни в седмицата)	116 111
Гореща телефонна линия за изчезнали деца (денонощна, 7 дни в седмицата)	116 000
Гореща телефонна линия за емоционална подкрепа за деца (14:00—20:00 ч.)	055/2347272
Гореща телефонна линия за малтретирани лица	0800300700
Гореща телефонна линия за жертви на трафик на хора	0800800818
Гореща телефонна линия за емоционална подкрепа <i>Nezábudka</i>	0800800566

ДРУГИ КОНТАКТИ

Единна система за спешна помощ	112
Полиция	158
Гореща телефонна линия на Службата по труда, социалните въпроси и семейството (<i>UPSVAR</i>) за подаване на сигнали за небрежно отношение към деца	0800191222
Гореща телефонна линия на прокуратурата за подаване на сигнали за домашно насилие	0800300700
Министерство на правосъдието на Словашката република (за искове за обезщетение)	02/88891544

 Информационни бюра за жертвите (бюрата са разположени в регионалните столици и предоставят основна информация и помощ за установяване на контакт със субектите, предоставящи помощ на жертвите)

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Да.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Правна помощ може да се получи от субектите, предоставящи помощ на жертвите, от интервенционния център за жертвите на домашно насилие или, при определени условия, от Центъра за правна помощ. Държавата си сътрудничи със субектите, предоставящи помощ на жертвите, а при първия Ви контакт полицията ще Ви предостави техните координати за връзка и информация за формата на оказваната от тези субекти помощ. По Ваше искане полицията ще Ви помогне да се свържете с тях.

Какъв вид подкрепа мога да получа от неправителствени организации?

Всяка жертва има право да получи експертна помощ. Тя се предоставя главно от субектите, акредитирани съгласно Закона за жертвите на престъпления, както и от други субекти, предоставящи помощ на жертвите („регистрирани субекти“ — тези субекти обаче не предоставят непременно помощ в посочената по-долу степен).

Акредитираните субекти отговарят по-специално на условията за професионална компетентност, т.е. наемат специалисти, които са получили университетски дипломи и имат професионален опит в тази област. Различните субекти обикновено се специализират в предоставянето на експертна помощ на определена група жертви, с цел да се съсредоточат по-конкретно върху нуждите на жертвите и да предоставят по-висококачествена помощ. Регистърът на субектите, предоставящи помощ на жертвите, съдържа информация за тази специализация, както и координатите за връзка или географския обхват на всеки субект.

Акредитираните субекти могат да Ви предоставят обща експертна помощ или специализирана експертна помощ, предназначена за особено уязвими жертви.

Общата експертна помощ за жертвите включва:

предоставяне и подходящо разяснение на информация (особено по отношение на наказателни производства, процедури и права, експертна помощ);

правна помощ за упражняване на правата на жертвата;

правна помощ за упражняване на правата на жертва, която има качество на граждански ищец или свидетел по наказателното производство; психологическа помощ;

консултации във връзка с риска от повторна виктимизация и предотвратяването ѝ.

Акредитираните субекти, предоставящи обща експертна помощ, трябва винаги да предоставят първата консултация безплатно. Ако са получили безвъзмездни средства, те предоставят безплатна експертна помощ в продължение на 90 дни и дори за по-дълъг срок, ако е необходимо и ако жертвата поиска това.

Специализираната експертна помощ за особено уязвими жертви включва:

предоставяне на обща експертна помощ;

извършване на психологическа интервенция при кризи;

оценка на заплахата или опасността за живота или здравето;

организиране на предоставянето на социални услуги в център за спешно настаняване и специализирани социални консултации, когато съществува непосредствена заплахата за живота или здравето на особено уязвима жертва.

Особено уязвимите жертви винаги имат право да получат безплатна специализирана експертна помощ. Тази помощ се предоставя в продължение на 90 дни и дори за по-дълъг срок, ако е необходимо и ако жертвата поиска това (също и неформално, напр. чрез организиране на друга среща).

Акредитацията на субектите зависи от предоставянето на една от горепосочените форми на помощ, което е свързано и с вида жертвите, на които се помага. Ако не сте сигурен какъв вид експертна помощ предоставя акредитираният субект и с какъв вид жертви работи, не се колебайте да се свържете с тях. Те ще могат да Ви посъветват и, ако е подходящо, да Ви насочат към друг субект.

Последна актуализация: 27/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.